

KÖNYVTÁRI FIGYELŐ

SZEMLE

ELADJA

AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT

---

8. évf.

1962.

4. sz.

A F I D C/3 BIZOTTSÁGÁNAK ÜLÉSE BUDAPESTEN (1962. május 10-12.)

A Nemzetközi Dokumentációs Szövetség (FID) 1959-ben megkezdte az Egyetemes Tizedes Osztályozás 3 Társadalomtudományok osztályának revízióját.

A szocialista országok 1959 júliusában Budapesten tartott előtanácskozása után, a FID 1959 szeptemberi varsói konferenciáján létrehívott FID C/3 Bizottság azóta negyed-évenként rendszeresen ülésezik. Legutóbb 1962. május 10-12-én Budapesten tartotta 6. értekezletét.

Az értekezletet megelőzően a szocialista országok delegációi kétnapos megbeszélést folytattak a napirendre kerülő 33 Közgazdaságtudomány revíziója kérdésében kialakítandó közös szocialista álláspontról. Ezen az előzetes megbeszélésen a magyar delegáción kívül a csehszlovák, a lengyel, a német demokratikus és a szovjet küldöttek vettek részt, és megvitatták a Közgazdaságtudomány osztályozásával kapcsolatosan benyújtott javaslatokat.

Az NDK korábbi javaslata a marxista-leninista politikai gazdaságtant a 330.1.01 jelzet és alosztásai alatt dolgozta ki. Ezzel szemben a csehszlovák delegáció most benyújtott fejlesztési javaslata a marxista-leninista politikai gazdaságtan fogalmait a 330.1-01 jelzet alatt kívánta jelölni illetve kifejteni.

A magyar delegáció számára a Művelődésügyi Minisztérium által felkért és az OOB tagjaiból és közgazdasági szakemberekből alakult külön bizottság dolgozott ki javaslatot. Ez a magyar javaslat az ETO-ban nem szereplő legfontosabb politikai gazdaságtani fogalmakat tartalmazta és azokat a táblázatba fő táblázati számokkal kívánta beiktatni.

A vitában kialakult álláspontok alapján a szocialista országok delegációi megegyeztek abban, hogy a marxista-leninista politikai gazdaságtan jelzetelését ne „0-ás vagy

-0-ás korlátozottan közös alosztással oldják meg, hanem ez a fontos tudományág kapjon megfelelő önálló főtáblázati számot. A közös szocialista javaslat a marxista-leninista politikai gazdaságtan jelzésére a 330.5 és a szocialista gazdaság tervezése, szervezése és vezetése elnevezésű szak számára a 330.6 szabadon lévő számokat kívánta felhasználni és kifejleszteni. A közös javaslat a részletezés tekintetében nagyrészt megtartotta a csehszlovák javaslat felosztását annak jelzeteleési megoldása nélkül. Az előtanácskozás eredményének tekintendő, hogy a szocialista országok a felosztásban és a jelzeteleési módjában közös javaslatot alakítottak ki a FID ülésére.

Magán a FID C/3 ülésén az alábbi országok delegációi vettek részt: Csehszlovákia, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Német Szövetségi Köztársaság, Szovjetunió. Az ülésen a FID képviselőjében Einar Öhman (Svédország) elnökölt.

A napirendre a következő kérdések megvitatása volt kitűzve:

1. az ETO 33 revíziója;
2. az ideológiai szempont szerinti közös alosztás;
3. a 3 Társadalomtudományok főosztály alapvető felosztása;
4. a következő ülés helyének és időpontjának megállapítása.

A marxista-leninista politikai gazdaságtan osztályozására vonatkozó közös szocialista javaslat mellett az ülés elején a jugoszláv delegáció is javaslatot nyújtott be, mely a 330.1 alatt egyetlen rendszerben foglalta össze a polgári és a marxista-leninista politikai gazdaságtan fogalmait. Ezt a terjedelmes javaslatot az idő rövidsége miatt részleteiben érdemileg nem lehetett megvitatni, de alapelveit illetően a vitában rendszeresen szerepelt.

A közös szocialista javaslatot a nyugati delegációk ellenezték, a tizedes osztályozás fejlesztésénél kerülendő kettős helyeknek, a fogalmak megkettőződésének minősítve a marxista-leninista politikai gazdaságtan rendszerében szereplő fogalmak egy részét. Tekintve, hogy a szocialista országok közös javaslata és a jugoszláv javaslat is csak a FID C/3 ülésének elején került a résztvevők kezébe, nem volt várható, hogy a kérdésben végleges megoldás szülessen.

Eredménynek kell tekinteni, hogy kialakult az a nézet, hogy a technikai megoldás módjának megtalálása mellett, biztosítani kell a marxista-leninista politikai gazdaságtan fogalmait egy helyen történő egyesítésének lehetőségét. A magyar delegáció közvetítő megoldásként javasolta, hogy a marxista-leninista politikai gazdaságtan kapjon egy fő-táblázati számot, mely azután már a hiányzó fogalmakkal kibővített politikai gazdaságtan szakjelzetei szerint legyen tovább alosztályozható.

Megállapodás történt, hogy a szovjet és népi demokratikus országok delegációi - beleértve a jugoszláv delegációt is - az ülésen elhangzott szempontok figyelembevételével a FID C/3 legközelebbi ülésére új közös javaslatot dolgoznak ki.

Az ülészak foglalkozott az un. ideológiai szempont szerinti alosztások kérdésében a varsói majd a wüzburgi konferencia határozatai alapján nyugati részről ki dolgozott tervvel, de azt az abban szereplő részletezés hiányossága és aránytalansága miatt nem fogadta el. Bármilyen részletes is lenne egy ilyen felsorolás, teljes és egy-

értelmű sohasem lehetne és az osztályozás céljára sem szakmailag, sem politikailag nem volna alkalmas. A magyar delegáció ezért javasolta, hogy valamilyen jellel bármely főtáblázati szám szükség szerint ideológiai szempontot kifejező alosztás lehessen. Az NSZK delegációja a javaslatot helyeselte és javasolta a (:0/9) jelzetet - megjegyezve azonban, hogy vannak olyan ideológiai szempontok, amire az ETO-ban nincs főtáblázati szám. Ezeknek a hiányzó fogalmaknak a főtáblázatba való jelzetelésére a következő ülészsakra a holland delegáció (van der Laan) tesz javaslatot.

Az ülészsak egyik legjelentősebb eredménye az volt, hogy megegyezés jött létre a 33 osztály egyes fejezeteinek általános felosztása és elnevezése tekintetében:

33 NÉPGAZDASÁG. KÖZGAZDASÁGTUDOMÁNY. GAZDASÁGI HELYZET.

330 Politikai gazdaságtan. A gazdaságtan elmélete.

331 Munka, Munkagazdaságtan, Munkaszervezés.

333 Föld és földbirtok.

336 Pénzügyek, Bankok, Pénz, Vámügy.

337 Kereskedelem és közlekedés.

338 Termelés, Árak, Költségek, Szövetkezetügy.

339 Elosztás, Fogyasztás, Jövedelem, Nemzeti vagyon, Nemzeti jövedelem.

Remélhető, hogy a Központi Osztályozási Bizottság (CCC) hozzá fog járulni a 337 jelzet alkalmazásához, ami végleg felszámolná a közgazdaságtudományi diszciplínák szét-szórtságát és a 38-as szakot is a 33-ba olvasztaná be.

A FID C/3-nak ez a 6. ülészsaka a viták légköre tekintetében igen eredményesnek nevezhető. A megállapodások mellett az álláspontok kölcsönös megismerése is elősegítette azt, hogy a következő ülészsakra, melyet a FID 1962. szeptemberi konferenciájának időszakában Hágában rendeznek meg, konkrét megegyezéshez vezessen a Politikai gazdaságtan szak osztályozásának kérdésében.

BABICZKY BÉLA

az Országos Osztályozási Bizottság
titkára.

*
* * *

A budapesti ülésről a FID News Bulletin június 20-i száma közöl ismertetést. (12.vol. 1962. jun.20. 20.p.) Az ülés résztvevőinek és a tárgyalások lefolyásának ismertetését azzal fejezi be, hogy "A magyar nemzeti tag vendégszeretete emlékezetessé teszi a konferenciát a résztvevők számára."